
FOLKETINGET

**Europaudvalget, Miljø- og Fødevarerudvalget, Erhvervs-, Vækst- og Eksporthudvalget, Udenrigsudvalget
EU-konsulenten**

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: 8. januar 2016

TTIP - perspektiver for EU og USA på landbrugsområdet

Det amerikanske landbrugsministerium konkluderer, at indgåelsen af en TTIP-aftale særlig vil have positive eksporteffekter på landbrugsområdet for USA, mens der er færre fordele for EU – eller endda ligefrem en mindre negativ effekt. Det vurderes, at priserne på EU's landbrugsprodukter vil opleve et nedgående pres, mens priserne på amerikanske landbrugsprodukter ventes at stige. Til gengæld ventes en større vækst i BNP i EU ift. USA.

Der forhandles fortsat om en investerings- og frihandelsaftale mellem EU og USA (TTIP). Disse forhandlinger er tidligere beskrevet i flere EU-noter.¹ Fokus i denne note er rapporten "Agriculture in the Transatlantic Trade and Investment Partnership"², som er udgivet af det amerikanske landbrugsministerium. Her undersøges en række scenarier ved en fremtidig TTIP-aftale og konsekvenserne for landbrugssektorerne i EU og USA.

Mens toldafgifterne generelt er relativt lave, er der fortsat i USA, men særligt i EU, betydelige afgifter og importkvote på landbrugsvarer. Målet med TTIP er bl.a. at fjerne en række af disse handelsbarrierer. På landbrugsområdet forhandles der samtidig om niveauet for fødevarerikkerhed, plante- og dyresundhed.

¹ Jf. EU-note 8 (4. september 2015), EU-note 20 (15. april 2015), EU-note 10 (14. februar 2014).
² Jayson Beckman et. al (november, 2015): *Agriculture in the Transatlantic Trade and Investment Partnership: Tariffs, Tariff-Rate Quotas, and Non-Tariff Measures*. Economic Research Service, United States Department of Agriculture

Baggrund

I 2013 stod EU og USA tilsammen for næsten halvdelen af verdens samlede BNP-produkt³. Samme år var den samlede bilaterale handel med landbrugsvarer mellem de to regioner 35 mia. dollars (243 mia. kr.).⁴ Ifølge rapporten var den samlede amerikanske landbrugseksport til EU 13,9 mia. dollars (96 mia. kr.), mens EU's landbrugseksport til USA var 21,2 mia. dollars (147 mia. kr.).

Det estimeres i rapporten⁵, at USA og EU i 2011 var ansvarlig for 31 pct. af den samlede globale landbrugsproduktion. USA havde i 2011 en samlet landbrugsproduktion på en værdi af 1.300 mia. dollars (9.025 mia. kr.), mens EU samlet havde en produktion på 2.250 mia. dollars (15.620 mia. kr.).

Tabel 1 - Oversigt over landbrugseksport- og produktion i EU og USA (mia. dollars)

	Bilateral landbrugseksport	Samlet landbrugsproduktion
EU	21,2	2.250
USA	13,9	1.300

Hvad når det amerikanske studie frem til?

Det amerikanske studie fokuserer hovedsageligt på to scenarier for landbrugssektoren ved en fremtidig TTIP-aftale. I det første scenarie er samtlige toldafgifter og importkvoter fjernet, mens andet scenarie også lemper på en række såkaldte ikke-afgiftbaserede redskaber, f.eks. niveauet for fødevarer-sikkerhed og plante- og dyresundhed.

Rapporten konkluderer, at indgåelsen af en TTIP-aftale særlig vil have positive eksporteffekter på landbrugsområdet for USA, mens der er færre fordele for EU – eller endda ligefrem en mindre negativ effekt. Samtidig slås det fast, at priserne på EU's landbrugsprodukter vil opleve et nedgående pres, mens priserne på amerikanske landbrugsprodukter ventes at stige.⁶ Til gengæld ventes en større vækst i BNP i EU sammenlignet med USA.

Scenarie 1

I det første scenarie, hvor en fremtidig TTIP-aftale fjerner de eksisterende toldafgifter og importkvoter, vil USA's landbrugseksport til EU stige med næ-

³ Kommissionen (2014): *European Union, Trade in Good with the United States*.

⁴ Jf. tabel 3 i Jayson Beckman et. al.

⁵ Rapportens talmateriale stammer fra det såkaldte *Global Trade Analysis*-projekt.

⁶ Ibid, side 30.

sten 5,5 mia. dollars (38 mia. kr.) med året 2011 som udgangspunkt. Dette svarer til en samlet amerikansk landbrugseksportstigning på 2 pct., mens USA's samlede landbrugsimport vil stige med 1 pct.

Omvendt vil stigningen i EU's landbrugseksport til USA være på beskedne 800 mio. dollars (5,6 mia. kr.). Overordnet vil EU's samlede landbrugseksport falde med 0,25 pct., mens den samlede landbrugsimport (primært af mejeriprodukter og svinekød) vil stige med 0,6 pct. som følge af de forventede lavere priser.

Mens den amerikanske landbrugseksport i dette scenarie vil medføre de største stigninger for oksekød og mejeriprodukter, vil EU opnå de største gevinster på eksporten af vegetabilsk olie, f.eks. raps- eller olivenolie, og ost. De procentvise stigninger i produktionen er dog beskedne.

EU har generelt højere toldafgifter på import af landbrugsprodukter, hvorfor fordelene for USA ved at afskaffe disse afgifter er større. Ifølge rapporten vil USA opleve en stigning i eksporten for et bredt udsnit af landbrugsprodukter. Dette gælder særlig for oksekød, smør, ost, forarbejdet sukker, men også en række andre produkter, f.eks. svinekød.

EU's stigende import på omkring 0,6 pct. af amerikanske landbrugsprodukter fører til, at det for EU samlet kun er enkelte varer, der oplever en stigning i eksporten. Samtidig falder den europæiske produktion over en bred kam i dette scenarie.

Makroøkonomiske effekter

Fjernelsen af alle toldafgifter og importkvoter vil dog ifølge studiet føre til en BNP-stigning på 0,09 pct. i USA og på 0,23 pct. i EU. Den højere BNP-stigning i EU skyldes en stigende eksport af fremstillede færdigvarer og de fordele for europæiske forbrugere, der følger med lavere priser ved import af landbrugsprodukter.

Scenarie to

I det andet scenarie fjernes både toldafgifter og importkvoter, mens der samtidig lempes på en række ikke-afgiftbaserede redskaber. Overordnet må disse beregninger betegnes som hypotetiske, da der ikke ventes en lempelse af så mange parametre på samme tid i de igangværende TTIP-forhandlinger.

Men hvad er såkaldte ikke-afgiftbaserede redskaber? Det kan være tekniske kriterier, der er til for at opretholde et vist niveau af fødevarerikkerhed og plante- og dyresundhed. Et eksempel er EU's forbud mod hormonbehandlet kød. Sådanne kriterier har et væsentligt forbrugerrettet formål, men fungerer

samtidig som en handelsbarriere, da der opstilles krav til producenterne for import af bestemte produkter.

I det andet scenarie, hvor udvalgte ikke-afgiftbaserede importkriterier for kød, markafgrøder, frugter og grøntsager fjernes, vil USA's landbrugseksport til EU stige med yderligere 4,1 mia. dollars (28,5 mia. kr.) – sammenlignet med første scenarie. Alene den amerikanske eksport af svinekød vil stige med 2,4 mia. dollars (16,7 mia. kr.). EU's landbrugseksport til USA vil i forhold til første scenarie stige med yderligere 1,2 mia. dollars (8,3 mia. kr.).

I dette scenarie, som må betegnes *mindre* handelsrestriktivt, vil USA's landbrugseksport til EU samlet forøges med 9,6 mia. dollars (66,6 mia. kr.), mens EU's landbrugseksport til USA vil stige med beskedne 2 mia. dollars (13,9 mia. kr.). Det betyder, at USA sammenlignet med EU i dette scenarie vil få næsten fem gange mere gavn af en lempeligere TTIP-aftale.

Der er dog det forbehold, at for lempelige krav til fødevarekvaliteten og plante- og dyresundhed kan få de europæiske forbrugere til at vælge hjemligt producerede fødevarer frem for billigere amerikanske alternativer.

Makroøkonomiske effekter

Fjernelsen af toldafgifter, kvoter og lempelser af en række udvalgte ikke-afgiftbaserede redskaber fører til lidt større BNP-stigninger både for USA og EU på henholdsvis 0,10 pct. og 0,29 pct.

Nedenfor gennemgås stigningen i den bilaterale landbrugseksport mellem EU og USA. Desuden gennemgås de samlede BNP-stigninger for EU og USA i henholdsvis scenarie 1 og 2:

Tabel 2 – Oversigt over øget landbrugseksport og BNP-vækst

		Øget bilateral landbrugseksport (mia. dollars)	Øget BNP-vækst (procent)
Scenarie 1	EU	0,8	0,23
	USA	5,5	0,09
Scenarie 2	EU	2,0	0,10
	USA	9,6	0,29

Med venlig hilsen

Christian Willer
(5526)